

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

Практичне заняття 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Мета заняття: проаналізувати основні теоретичні моменти економічної безпеки держави, розглянути нормативне регулювання та основні складові економічної безпеки держави.

План заняття:

1. Сутність економічної безпеки держави та її місце в системі національної безпеки держави
2. Теоретичні концепції національної безпеки: камералістика, кейнсіанство, інституціоналізм.
3. Об'єкт, предмет, принципи економічної безпеки держави
3. Суб'єкти забезпечення економічної безпеки держави
4. Нормативно-правове забезпечення регулювання економічної безпеки держави
5. Складові економічної безпеки.

Ключові поняття: безпека, загроза, небезпека, інтерес, національна безпека, економічна безпека держави, предмет економічної безпеки держави, суб'єкти та об'єкти забезпечення економічної безпеки держави, складові економічної безпеки держави, рівні економічної безпеки

Завдання для практичної роботи

► 1. Опитування, відповіді на проблемні питання – залучення декількох студентів групи, кожному індивідуально пропонується 1 питання для відповіді та дискусія між студентами групи під керівництвом викладача.

Проблемні питання для обговорення

- Розкрийте місце економічної безпеки в системі національної безпеки
- Роль економічної безпеки держави в системі національної безпеки
- Підґрунтя економічної безпеки
- Характеристика економічних інтересів держави
- Об'єкти економічної безпеки держави
- Принципи економічної безпеки держави
- Суб'єкти забезпечення економічної безпеки держави
- Взаємовплив складових і рівнів економічної безпеки
- Нормативно-правові засади забезпечення економічної безпеки держави

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

► 2. Засвоєння матеріалу – розв’язок завдань в письмовій та усній формі.

Завдання 1. Знайти відповідність базових термінів категоріального апарату економічної безпеки та трактування його сутності:

№ з/п	Термін	Трактування сутності
1	Загроза	А. Об’єктивна можливість негативного впливу на певне явище, систему, механізм, соціальний організм, внаслідок чого йому може бути заподіяна шкода, що призведе до занепаду, кризового стану тощо.
2	Небезпека	Б. Стан економічного розвитку суб’єкта господарювання (особи, держави, організації і т.д.), який забезпечує йому гармонійний розвиток і ефективне використання шансів і усунення загроз оточуючого середовища
3	Економічна безпека	В. Ступінь (рівень) захищеності від негативного впливу внутрішніх та (або) зовнішніх чинників.
4	Безпека	Г. Конкретна і безпосередня форма небезпеки або сукупність негативних чинників чи умов
5	Національні економічні інтереси	Д. Реальні статистичні показники розвитку економіки країни, які найбільш повно характеризують явища і тенденції в економічній сфері.
6	Індикатори економічної безпеки	Е. Життєво важливі матеріальні, інтелектуальні цінності, визначальні потреби суспільства і держави, реалізація яких гарантує економічний суверенітет держави, її незалежність у розробці економічної політики та реалізації управлінських рішень, стійкість національної економіки, її відтворення та прогресивний розвиток
7	Концепція національної безпеки	Є. Система поглядів на забезпечення безпеки особистості, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз у всіх сферах життєдіяльності. У концепції сформульовані найважливіші напрями державної політики.

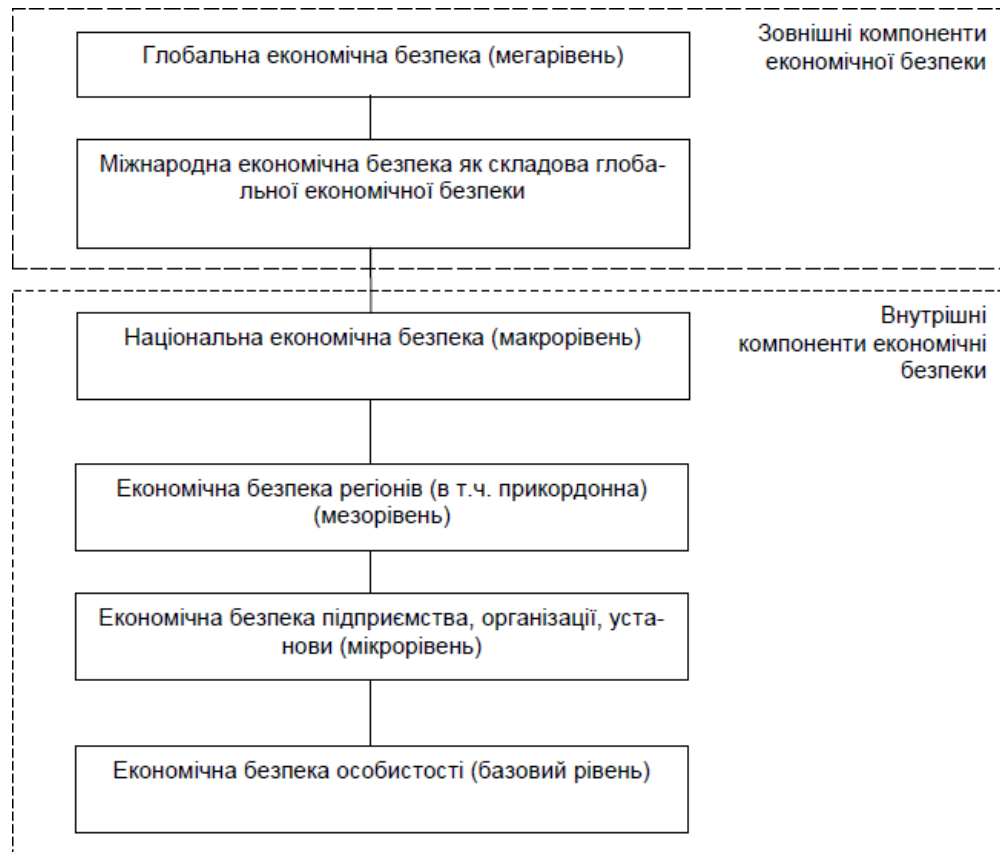
Завдання 2. Заповніть цільові пріоритети та засоби основних концепцій національної економічної безпеки, а також основні загрози економічній безпеці та методи їх подолання:

Період	Ідеолог	Цільові пріоритети	Засоби
Камералізм			
Середина XIX ст.	Ф. Ліст
Кейнсіанство			
30-ті роки XX ст.	Дж. М. Кейнс
Інституціоналізм			
Друга половина XX ст.	Е. де Сото

Завдання 3. Проаналізуйте особливості ієрархічних рівнів економічної безпеки: індивідуальна, локальна (мікрорівень), регіональна (мезорівень),

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

національна безпека (макрорівень), міжнародна безпека як складова глобальної безпеки, глобальна безпека (мегарівень):

Ієрархія зовнішніх і внутрішніх компонентів системи економічної безпеки

Завдання 4. Зазначте, які позиції відносяться до критеріїв економічної безпеки держави (стан економіки оцінюється шляхом визначення рівня забезпечення економічної безпеки):

- наявність внутрішніх та запозичених ресурсів (їх співвідношення) і можливість їх використання;
- дотримання законодавства та непорушність права власності;
- непорушність кордонів держави;
- удосконалення процесу використання факторів виробництва (праці, капіталу та природних ресурсів);
- зростання конкурентоспроможності економіки як у науково-технічному, так і в економічному вимірах;
- забезпечення ядерної безпеки;
- забезпечення соціальної стабільності та рівня життя;
- рівновага економічного простору та його єдність;
- недопущення проявів сепаратизму та попередження тероризму;
- завоювання економічного суверенітету, незалежності;

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ

► 3. Самостійна робота

Презентація індивідуальних доповідей – виступ студента (не більше 5 хвилин) із підготовленою презентацією (використовуючи редактори презентацій Microsoft Office PowerPoint, Google Презентації, онлайн сервіс Prezi.com та ін.) за даною темою. Після доповіді відбувається дискусія між студентами на презентовану тему.

Доповіді

1. Бразильська концепція колективної економічної безпеки (1974).
2. Якісна трансформація моделі національної економіки в умовах воєнної агресії.

Використана література:

1. Грінченко А.Ю. Удосконалення механізмів забезпечення економічної безпеки держави: проблеми, тенденції та перспективи розвитку в умовах соціальних трансформацій. Корсунь-Шевченківський: ФОП Майдаченко І.С., 2020. 494 с.

2. Економічна безпека держави: сутність та напрями формування : монографія / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха та ін. / за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Х.: Право, 2009. 312 с.

3. Закон України «Про національну безпеку України» № 2469-VIII від 21.06.2018 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>

4. Іванова Н.С. Економічна безпека: навч. посібник / Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. маркетингу, менеджменту та публ. адміністрування. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.

5. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України, затверджені Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України № 127729.10.2013 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

6. Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року / Указ Президента України від 11 серпня 2021 року № 347/2021 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0048525-21#Text>

7. Про Стратегію національної безпеки України / Указ Президента України від 26.05.2015 р., № 287/2015 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015#n7>